

M.A. (SANSKRIT) Semester - 3 (CBCS) Examination

Oct/Nov-2022 (NEW COURSE)

(Alankarshastra):Kavyamimasa (Adhyay - 1To3)Kavyalankar (Parichhed - 1 To 3)
(Elective-1 (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો આવશ્યક નોંધ સહિત અનુવાદ કરો: (૧૪)
- Q-1 Translate with necessary notes any two of the following. (14)
- (1) તત્ર કવિરહસ્યં સહસ્તાક્ષ: સમાભાસીદ્, ઔક્તિકમુક્તિગર્ભ: રીતિનિર્ણયં સુવર્ણાભ: અનુનાસિકં પ્રચેતાં યમકં યમ: ચિત્રં ચિત્રાન્દ: શબ્દશ્લેષં શેષ: વાસ્તવં પુલસ્ત્ય:, ઔપમ્યમૌપકાયન: અતિશયં પારાશર:, અર્થશ્લેષભુતાય: ઉભયાલંકારિકં કુબેર:, વનૌદિકં કામદેવ: રુપકનિરુપણીયં ભરત:, રસાધિકારિકં નન્દિકેશ્વર: દોષાધિકરણધિષણ: ગુણોપાદાનિકમુપમન્યુ:, ઔપનિષદિકં કુચમાર: इति।
 - (2) કૃષિપશુપાલ્યે વાણિજ્યા ચ વાર્તા। આન્વીક્ષિકીત્રયોવાર્તાનાં યોગક્ષેમસાધનો દણ્ડસ્તસ્ય નીતિર્દણ્ડનીતિ:। તસ્યામાયતા લોકયાત્રેતિ શાસ્ત્રાણિ। સામાન્યલક્ષણં ચેષામ્।
“સરિતામિવ પ્રવાહાસ્તુચ્છા: પ્રથમં યથોત્તરં વિપુલા:।
યે શાસ્ત્રસમારમ્ભા ભવન્તિ લોકસ્ય તે વન્ધા: ॥”
 - (3) કચ્ચિદાદ્રમના યત્રેપાય: સ સારસ્વતેય આસીદિતિ સમાનં પૂર્વેણ। સાડપિ સૈવેતિ સમાનં પૂર્વેણ। યદીયન્નુતગીતવાદ્યવિલાસાદિકભેષા દર્શયાભૂવ સા સરસ્વતી વૃત્તિ। આવિદ્યગતિ મત્વાત્સા ચારમહી। તાં તે મુનય: इति સમાન પૂર્વેણ। તથાવિદ્યાકલ્પયાપિ તથા યદીષદ્વશમ્વદીકૃત ઈષદસમાસંહર્ષદનુપાસમુપચારગર્ભશ્ચ જગાદ સા પાર્ચ્વીલિ રીતિ:। તાં તે મુનય इति સમાનં પૂર્વેણ।
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો આવશ્યક નોંધ સહિત અનુવાદ કરો. (૧૪)
- Q-2 Translate with necessary notes any two of the following. (14)
- (1) ગુરુપદેશદધેતું શાસ્ત્રં નડધિયોડપ્યલમ્।
કાવ્યં તુ જાયતે નાતુ કસ્યચિન્નપ્રતિભાવત: ॥
ઉપયુષામપિ દિવં સન્નિબન્ધવિદ્યાયિનામ્।
આસ્ત એવ નિરાતડકં કાન્તં કાવ્યમયં વપુ: ॥
 - (2) ઉપમાનવતોડર્યસ્ય યદ્વિશેષનિદર્શનમ્।
વ્યતિરેકં તમિચ્છન્તિ વિશેષાપાદનાદ્યથા ॥
સિતાસિતે પદ્મવતી નેત્રે તે તામ્રારાજિની।
એકાન્તશુભ્રશ્યામે તુ પુણ્ડરીકાસિતોત્પલે ॥
 - (3) ઉપમાનેન તદ્ભાવમુપમેયસ્ય સાધનમ્।
યાં વદત્યુપમામેતદુપમારૂપકં યથા ॥
સમગ્રગનાયામમાનદણ્ડો સ્થાડગિન:।
પાર્દો જયતિ સિદ્ધસ્ત્રીમુખેન્દુનવદર્પણ: ॥
- પ્રશ્ન-૩ કાવ્યપુરુષોત્પતિ: -ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Q-3 Discuss- કાવ્યપુરુષોત્પતિ: (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૩ અલંકારશાસ્ત્રમાં રાજશેખરનું યોગદાન ચર્ચા. (૧૪)
- Q-3 Discuss the contribution of Rajshekhar in the field of Alankarshastra.
- પ્રશ્ન-૪ ભામહના ગુણ અને અલંકાર વિશેના વિચારો સવિસ્તાર સમજાવો. (૧૪)
- Q.4 Explain fully ભામહ: views regarding ગુણ and અલંકાર। (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૪ કાવ્યની વ્યાખ્યા આપી, ભામહ અનુસાર કાવ્યનું વર્ગીકરણ કરો. (૧૪)
- Q.4 Give definition of poetry and explain the classification of poetry according to ભામહ।
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- Q.5 Write a short note on any two of the following. (14)
1. શાસ્ત્રનિર્દેશ:।
 2. ભામહસ્ય વક્રોક્તિનિરુપણમ્।
 3. શાસ્ત્રસંગ્રહ:।
 4. ભામહદ્રષ્ટ્યા કવ્યપ્રયોજનાનિ।
